

Huvudman

VFG Utbildning AB
Organisationsnummer 556249-6629
info@vfg.se

Ärendet

Tillsyn under första verksamhetsåret av gymnasieskolan VFG Jönköping i Jönköpings kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 30 juni 2023

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) VFG Utbildning AB att senast **fredag den 16 augusti 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist gällande anmälan om kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om VFG Utbildning AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

VFG Utbildning AB ska vidta följande åtgärder

Anmälan om kränkande behandling

1. Se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn samt att rektorn, när hen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till huvudmannen. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden den 5 april 2024 till den 9 augusti 2024 samt när anmälan till huvudmannen har gjorts. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen

i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

2. Se till att vid minst ett tillfälle under vårterminen 2024 informera all skolpersonal inklusive rektorn om regleringen kring personalens skyldighet att anmäla till rektorn om personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten samt rektorns skyldighet att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § skollagen, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser utredning om särskilt stöd, utredning på grund av upprepade eller längre frånvaro, tillgång till elevhälsa samt beslut om disciplinära åtgärder. Skolinspektionen avslutar vidare ärendet i de delar som avser kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck samt skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagna mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:11511; 2022:11559) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2023 genomfört en tillsyn under första verksamhetsåret av VFG Jönköping i Jönköpings kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram, bedömning och betygssättning, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, grundläggande förutsättningar för skolenheten samt styrning av verksamheten. Vidare har Skolinspektionen kontrollerat om huvudmannen följer gällande bestämmelser om förutsättningar för utbildningen vid skolenheten, styrning och utveckling av utbildningen samt prövning av ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen har den 30 juni 2023 beslutat att förelägga VFG Utbildning AB att vidta åtgärder senast den 30 oktober 2023 för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd, utredning på grund av upprepade eller längre frånvaro, tillgång till elevhälsa samt beslut om disciplinära åtgärder. Vidare har Skolinspektionen tilldelat VFG Utbildning AB en anmärkning rörande kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, anmälan om

kränkande behandling samt skriftliga rutiner för hantering av omhändertagna mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

VFG Utbildning Jönköping har den 30 oktober 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har vid uppföljningen av beslutet genomfört digitala intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 23 november 2023. Digital intervju med huvudmannen genomfördes den 10 januari 2024. Huvudmannen har den 5 och 13 februari samt den 22 mars 2024 inkommit med kompletterande material i ärendet. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat utredningar av elevs behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram, anställningsavtal avseende specialpedagog samt skriftliga instruktioner och rutiner avseende beslut om disciplinära åtgärder, frånvaro, kränkande behandling och hantering av mobiltelefoner och annan elektronisk utredning. Vidare har skolans före detta specialpedagog inkommit med en skrivelse avseende sitt uppdrag och arbete vid VFG Jönköping höstterminen 2023. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om VFG Utbildning AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningarna samt om påtalade brister avhjälpes.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att det fanns brister i arbetet med anmälan om kränkande behandling. Utredningen visade att personal tog tag i och utredde eventuella kränkningar, men att kränkingsanmälningar inte alltid upprättades. I huvudmannens skriftliga redovisning finns ingen information om vidtagna åtgärder med anledning av bristen gällande kränkande behandling. Elever uppger i intervju vid uppföljning att det förekommer kränkningar på skolan varje

dag, och lärare uppger att det förekommer grovt språkbruk av kränkande karaktär. Såväl elever, lärare som rektorn uppger att personal reagerar och har samtal med elever när de uppmärksammar situationer eller händelser med eventuella kränkningar. Lärare uppger att om problemet har lösts vid samtalet med eleverna finns det inte någon anledning att "ta det vidare". Enligt lärare är det dock annorlunda om det skulle upprepas. På Skolinspektionens fråga om det alltså inte finns någon anledning att göra anmälan om kränkningssituationen är löst, svarar lärare nej, men att eleven självklart får göra en anmälan om hen vill. Enligt lärare informerar de elever om att elever har rätt att göra anmälan och att lärare kan vara behjälpliga. Även rektorn uppger att kränkingsanmälan inte görs i de fall personal uppfattar att en situation är utredd, men om eleven fortfarande känner sig kränkt hjälper personal eleven att göra en anmälan. Enligt rektorn är det eleven själv som gör anmälan om kränkande behandling, men skolan bistår eleven.

Huvudmannens representanter uppger i uppföljningsintervju att de missat att ange vidtagna åtgärder med anledning av bristen gällande kränkande behandling i den skriftliga redovisningen. Representanterna uppger att skolan har "nolltolerans" mot all form av kränkande behandling och att alla kränkningar ska anmälas. De uppger vidare att det finns en skriftlig rutin och strukturer för hur kränkingsärenden ska hanteras vid VFG Jönköping och att alla kränkningar ska anmälas på den blankett som huvudmannen tagit fram för detta ändamål. Som åtgärd för att avhjälpa bristen uppger representanterna att de haft samtal med rektorn och tydliggjort rutinen för denne. Rutinen har också reviderats. Huvudmannen har skickat in skolans skriftliga rutiner avseende åtgärder vid misstanke om mobbning eller annan kränkande behandling. I rutinen anges bland annat att "lärare eller annan personal som får kännedom om kränkande behandling måste försöka reda ut detta och vid behov kontakta rektor skolsköterska eller kurator".

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Vidare framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att VFG Jönköpings arbete med att motverka kränkande behandling fortfarande inte uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att personal tar tag i och reder ut eventuella kränkningar men att en kränkingsanmälan inte görs i de fall händelsen retts ut. Det framgår vidare att skolan har en ordning där ansvaret för att göra en anmälan om kränkande behandling ligger på elever och inte på skolpersonal. Detta innebär att alla eventuella kränkningar fortfarande inte anmäls till rektorn och därmed inte heller går vidare till huvudmannen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

VFG Utbildning AB:s verksamhet vid VFG Jönköping uppfyller fortfarande inte författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga VFG Utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att det fanns brister i arbetet med utredning av särskilt stöd, då samråd med elevhälsan inte skett trots behov av detta. Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att sex utredningar om särskilt stöd har startats under perioden från och med den 30 juni 2023 till och med den 23 oktober 2023 samt att samråd med elevhälsan har skett vid sex tillfällen. Även i inskickade utredningar om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram anges att elevhälsan varit delaktig. Intervjuad personal i elevhälsan bekräftar att elevhälsan har avhandlat och varit involverad i sex ärenden avseende utredning om särskilt stöd och tillägger att det var kuratorn, specialpedagogen, skolsköterskan och rektorn som var involverade i dessa elevärenden. Rektorn uppger i intervju att elevhälsan har möte varje vecka och att elevärenden tas upp på dessa möten. Vidare bekräftar rektorn att elevhälsan nu är involverad i utredningar om särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppnås som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det

finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning på grund av upprepad eller längre frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att det fanns brister i arbetet med utredning av frånvaro, då samråd med elevhälsan inte skett trots behov av detta. Av huvudmannens skriftliga redovisning där skolans rutiner för frånvaroutredningar bifogas framgår att samråd med elevhälsan ska ske i frånvaroärenden. Såväl lärare, personal i elevhälsan som rektorn uppger i intervju att elevhälsan involveras i frånvaroutredningar och att samråd med dess representanter sker i frånvaroärenden vid elevhälsans möten.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 16 § skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

I förarbetena till bestämmelsen anges att fokus vid utredningen bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro (prop. 2017/18:183 s. 75).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att tillgången till elevhälsa inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att det inte fanns tillgång till skolsköterska, kurator och specialpedagogisk kompetens i sådan omfattning att identifierade behov av psykosociala och specialpedagogiska insatser för enskilda elever och på generell nivå kunde tillgodoses. Tillgången var inte heller tillräcklig för arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och elever med upprepad eller längre frånvaro. Det fanns inte heller tillräckligt utrymme för att bedriva något förebyggande och hälsofrämjande arbete.

I huvudmannens skriftliga redovisning angav huvudmannen att elevhälsan hade utökats med en tjänst avseende specialpedagog om 40 procent och en tjänst avseende skolsköterska om 20 procent förlagda till skolenheten samt att även 20 procent av kurators tjänst förlagts till skolenheten. Av intervjuer genomförda under uppföljningen samt inskickad skrivelse från skolans dåvarande specialpedagog framkommer dock att specialpedagogen sagt upp sig under höstterminen 2023 samt att specialpedagogens tjänst om 40 procent till hälften riktade sig mot huvudmannens vuxenutbildning som är förlagd till samma skolbyggnad som VFG Jönköpings gymnasieverksamhet.

Av den skriftliga redovisningen samt av intervjuer med personal i elevhälsan och rektorn framgår att elevhälsan nu är delaktig i arbetet med särskilt stöd och frånvaro (se under avsnitten "Utredning om särskilt stöd" och "Utredning på grund av upprepad eller längre frånvaro"). Elever uppger i intervju att de under höstterminen 2023 har kunnat få hjälp av bland annat specialpedagogen samt att det finns en kurator och skolsköterska vid skolan. Lärare, personal i elevhälsan och rektorn uppger i intervju att vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser har genomförts av elevhälsan. Rektorn uppger dock i intervju att tillgången till specialpedagog och skolsköterska inte är tillräcklig utifrån elevgruppens behov. Rektorn uppger att hen inte meddelat huvudmannen detta. Huvudmannens representanter uppger i intervju att det inte har varit uttalat hur stor del av specialpedagogens tjänst som skulle riktas mot de olika verksamheterna samt att de inte har fått information från rektorn att tillgången till elevhälsa inte var tillräcklig.

Av den kompletterande dokumentation som huvudmannen inkom med den 13 februari 2024 framgår att huvudmannen har anställt en specialpedagog vid VFG Jönköping vars förordnande är på 60 procent. Av anställningsbeviset framgår att anställningen avser 50 procent tjänstgöring på gymnasiet och 10 procent på vuxenutbildningen. Tjänsten tillsattes den 22 januari 2024. Vidare framgår att

skolsköterskans förordnande utökats till 30 procent mot tidigare 20 procent. Som tidigare finns även tillgång till skolläkare och psykolog på konsultbasis. Vidare anger huvudmannen att rektorn har uppmanats att se till att elevhälsan utöver åtgärdande insatser även förstärker det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och ger som exempel att kuratorn och specialpedagogen har fått i uppdrag att under vårterminen bedriva ett värdegrundsarbete kopplat till språkbruk och skolans värdegrund samt fortsätta prata med elever och lärare om bland annat psykisk ohälsa och droger.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att det för eleverna i bland annat grundskolan, ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) förutsätter arbete med elevhälsa en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Ett skäl till att regeringen föreslår en uppräkningslista av berörda personalkategorier är att elevhälsan förutsätter tillgång till en kompetens som är tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver.

Skolinspektionens bedömning

I intervjuer framkommer visserligen uppgifter om att tillgången till specialpedagog och kurator fortfarande inte är tillräcklig. Mot bakgrund av att huvudmannen härefter har utökat såväl specialpedagogens som kuratorns tjänster och förtydligat deras uppdrag, har det inte framkommit att VFG utbildning AB bryter mot bestämmelserna när det gäller tillgång till elevhälsa. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att det fanns brister i VFG Jönköpings arbete med beslut om disciplinära åtgärder. Utredningen visade att en elev stängts av tillsvidare av rektorn utan formellt beslut av huvudmannen och utan att eleven erbjudits möjlighet att yttra sig i ärendet och inte heller fått information om rätten att överklaga beslutet om avstängning. Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att det vid skolan nu finns skriftliga rutiner för arbetet med avstängning av vilka det bland annat framgår i vilka fall det är huvudmannen som fattar beslut om avstängning, att elev och omyndig elevs målsman ska ges rätt att yttra sig samt att beslut om avstängning sker skriftligt med medföljande information om hur beslutet om avstängning kan överklagas. Rektorn uppger i intervju att skolan arbetar efter de rutiner som huvudmannen inkommit med avseende disciplinära åtgärder och att huvudmannen fattar beslut om längre avstängningar.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7–23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap 17 § skollagen framgår att i bland annat gymnasieskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad,
2. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper,
3. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,
4. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling,
5. eleven kan antas ha begått en brottslig handling inom skolans område, eller
6. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart. En förutsättning för avstängning enligt första stycket 3, 4 eller 6 är att

syftet med andra åtgärder inte har uppnåtts. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt denna paragraf.

Av 5 kap. 18 § skollagen framgår att beslut enligt 17 § inte får avse avstängning under längre tid än två veckor under ett kalenderhalvår, om inte annat följer av andra stycket. Huvudmannen får besluta att förlänga avstängningen om syftet med en kortare avstängningstid inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande. Ett beslut om avstängning enligt 17 § får dock inte avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår.

Av 5 kap. 19 § skollagen framgår att huvudmannen eller rektorn, utöver vad som anges i 17 § första till tredje styckena, får besluta att helt eller delvis stänga av en elev från en viss utbildning ibland annat gymnasieskolan om

1. det i utbildningen ingår praktik eller delar av utbildningen är arbetsplatsförlagd, och
2. det är uppenbart olämpligt att eleven deltar i den praktiska tjänstgöringen.

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt denna paragraf.

Enligt 5 kap. 20 § skollagen ska huvudmannens beslut om avstängning enligt 19 § avse viss tid eller gälla utan tidsbegränsning. Rektorns beslut om avstängning enligt 19 § får inte avse längre tid än två veckor.

Av 5 kap. 21 § skollagen framgår att innan huvudmannen eller rektorn beslutar om avstängning enligt 17 eller 19 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig. Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning enligt 17 eller 19 §. Om eleven är under 18 år och den sammanlagda tiden för avstängning under ett kalenderhalvår inte överstiger två veckor ska socialnämnden informeras om ett beslut enligt 17 eller 19 §. Om eleven är under 18 år ska samråd ske med socialnämnden innan ett beslut fattas enligt 17 eller 19 § som innebär att den sammanlagda tiden för avstängning under ett kalenderhalvår överstiger två veckor.

Av 5 kap 24 § skollagen framgår att vissa åtgärder ska dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Det gäller bland annat beslut om avstängning.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Av bestämmelsen framgår att bland annat 31-33 §§ är tillämpliga.

I 31 § förvaltningslagen anges hur beslut ska dokumenteras. Av bestämmelsen framgår att det för varje skriftligt beslut ska finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som fattat beslutet, vem eller vilka

som varit föredragande och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

I 32 § förvaltningslagen anges hur beslut ska motiveras. Av bestämmelsen framgår att beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt, som huvudregel, ska innehålla en klargörande motivering om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som varit avgörande för ställningstagandet.

Av 33 § framgår att den som är part ska underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet så snart som möjligt om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att det fanns brister i arbetet med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, då kunskapsområdets samtliga delar inte togs upp återkommande i undervisningen. Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att rektorn fått i uppdrag att genomföra samråd med lärarna om att kunskapsområdet måste lyftas in på ett naturligt sätt i ämnena. Huvudmannen uppger att samtliga lärare i sina ämnesplaneringar nu lagt in hur kunskapsområdet ska tas upp, och rektorn har säkerställt att samtliga områden i kunskapsområdet täcks in. Lärare och elever uppger i intervju att kunskapsområdet tas upp i olika ämnen och även under elevernas arbetsplatsförlagda tid. Elever ger som exempel att kunskapsområdet har behandlats i engelsk- och samhällskunskapsundervisningen och när de har undervisning i arbetsmiljö vilket bekräftas av lärare som uppger att de i samband med undervisning om arbetsmiljö tar upp till exempel sexuella trakasserier. Rektorn uppger att hen säkerställer att kunskapsområdet tas upp genom att bland annat diskutera det med kollegiet på arbetsplatsträffar och genom att göra klassrumsbesök. Rektorn ger som exempel att hederskultur tas upp i olika sammanhang samt att skolan har samarbete med personer i branschen som kommer till skolan och berättar hur de till exempel arbetar med jämställdhet. Vidare uppger rektorn att eleverna får i uppgift från skolan att ta reda på hur olika företag arbetar med frågor kopplade till kunskapsområdet när de har arbetsplatsförlagd tid.

Rättslig reglering

Av Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter (Gymnasieskolans uppdrag) framgår bland annat att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande i utbildningen får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. Vidare framgår av Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer (2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar) bland annat att det är skolans ansvar att varje elev som har slutfört ett nationellt program eller annan nationellt fastställd utbildning med eget examensmål inom gymnasieskolan eller ett introduktionsprogram i den utsträckning det framgår av elevens individuella studieplan har kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck. Det framgår också att rektorn som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har ansvar för skolans resultat och, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att bland annat kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 juni 2023 att det fanns brister i skolans skriftliga rutiner då det av dessa inte framgick hur omhändertagen utrustning skulle förvaras på ett betryggande sätt. Huvudmannen har i komplettering den 21 mars 2024 inkommit med en skriftlig rutin av vilken framgår att mobiltelefoner och annan digital kommunikationsutrustning ska samlas in vid början av lektionen, att omhändertagen kommunikationsutrustning under lektionen ska förvaras i förvaringslåda eller skåp avsedda för detta samt att omhändertagen kommunikationsutrustning ska lämnas tillbaka till eleverna genom avstämning mot klasslista vid lektionens slut. I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att elevernas mobiler förvaras i särskilda mobilskåp, att de vet vems mobil som är vems och att det inte hänt att eleverna fått fel mobiltelefon tillbaka.

Rättslig reglering

Av 5 kap 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat följande. Det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertaganden av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av rutinerna bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas, vilket t.ex. kan ske med stöd av ett nummerlappssystem. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. Det bör vara rektorn som beslutar om sådana rutiner med utgångspunkt i de förutsättningar som finns vid den berörda skolenheten. Frågan kan dock med fördel hanteras inom ramen för arbetet med skolans ordningsregler i syfte att utforma och förankra rutinerna med personal, elever och föräldrar (prop. 2021/22:160 s. 127 och 235).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Thuröe

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Thuröe

X Charlotta Nord

Föredragande
Signerat av: Charlotta Nord

I ärendets handläggning har även utredare Johanna Tinghammar Bruck medverkat.